

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-8187

Chișinău

2 august 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 558 din 2 august 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Energiei.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru denunțarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copia textului Acordului (în limba română – 4 file, în limba rusă – 16 file);
4. Argumentarea oportunității denunțării Acordului – (4 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale – (11 file);
6. Tabelul de sinteză – (4 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. Z. Gurău
Tel: 250-482

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. 279	
"02" 08	2023
Ora _____	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 558

din 2 august 2023

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru denunțarea
Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele
Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii,
încheiat la Minsk la 14 februarie 1992**

În temeiul art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinarea proiectul de lege pentru denunțarea Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992.

Prim-ministru

Contrasemnează

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul energiei

Victor Parlicov

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E**

pentru denunțarea Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se denunță Acordul cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992.

Art. 2. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica depozitarului denunțarea acordului menționat.

Art. 3. – Guvernul va întreprinde toate acțiunile necesare pentru ieșirea Republicii Moldova din componența Consiliului Electroenergetic.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTĂ DE ARGUMENTARE

privind oportunitatea denunțării Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992

A. DESCRIEREA TRATATULUI

1. Informații Generale

Guvernele Republicii Azerbaidjan, Republicii Armenia, Republicii Belarus, Republicii Kazahstan, Republicii Kârgâzstan, Republicii Moldova, Federației Ruse, Republicii Tadjikistan, Turkmenistanului, Republicii Uzbekistan, Ucrainei, bazându-se pe Hotărârea șefilor de guverne din 8 februarie 1992, au convenit asupra semnării Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente (CSI) în domeniul electroenergeticii.

Acordul menționat este structurat în 12 articole ce se referă la Consiliul Electroenergetic al CSI, funcțiile Consiliului Electroenergetic, organele de conducere, organizarea lucrului, organul de lucru și funcțiile lui, finanțarea activității Consiliului Electroenergetic. Totodată, Acordul se referă la direcția dispecerală, responsabilitatea părților contractante, intrarea în vigoare a Acordului, modalitatea de denunțare.

2. Informații privind conținutul tratatului

Acordul menționat a fost încheiat în scopul efectuării acțiunilor comune de coordonare, îndreptate spre aprovizionarea stabilă și sigură cu energie electrică a economiei naționale și a populației statelor pe baza funcționării eficiente a sistemelor energetice unite, statele membre formează Consiliul Electroenergetic al CSI, respectiv acest Acord nu este menit să amendeze sau să substituie alte tratate în vigoare.

Conform art. 9, Acordul dat intră în vigoare din momentul semnării și este valabil pe o perioadă nedeterminată, totodată acesta poate fi completat sau modificat cu acordul tuturor Părților semnatare.

Cu privire la modalitatea de denunțare, de precizat că, art. 10 din Acord, stabilește modalitatea de denunțare după cum urmează, „În cazul apariției interesului de neparticipare la acest Acord, orice stat informează despre aceasta Consiliul Electroenergetic. După expirarea unui an Partea care are această intenție nu mai poartă nici un fel de obligațiuni, condiționate de prezentul Acord”.

În urma aprobării proiectului Hotărârii de Guvern în cauză, Republica Moldova va denunța Acordul prenotat, totodată nu va mai purta nici un fel de obligațiuni, condiționate de prevederile acestuia.

B. ANALIZA OPORTUNITĂȚII SUSPENDĂRII, RETRAGERII REZERVELOR, DENUNȚĂRII SAU STINGERII TRATATULUI

3. Existența prevederilor tratatului care permit suspendarea, retragerea rezervelor, denunțarea sau stingerea acestuia

În conformitate cu prevederile art. 10 din Acord, este stabilită modalitatea de denunțare a acestuia după cum urmează, „În cazul apariției interesului de neparticipare la acest Acord, orice stat informează despre aceasta Consiliul Electroenergetic. După expirarea unui an Partea care are această intenție nu mai poartă nici un fel de obligațiuni, condiționate de prezentul Acord”.

4. Partea și instituția care au propus suspendarea, retragerea rezervelor, denunțarea sau stingerea tratatului

Proiectul Hotărârii Guvernului privind denunțarea Acordului cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992 este elaborat de către Ministerul Energiei.

5. Motivele care au generat suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatului

Începând cu luna octombrie 2021, Republica Moldova se confruntă cu o criză energetică fără precedent, cauzată de limitările livrărilor de gaze naturale furnizate de SAP „Gazprom” către SA „Moldovagaz” (au fost reduse cu aproximativ 30% pentru octombrie, 49% pentru noiembrie, 56%

pentru decembrie, 56% pentru ianuarie 2023 din volumul de gaze naturale coordonat de SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”), de creșterea galopantă a prețurilor, în regiune, la diferite tipuri de resurse energetice cauzate de conflictul inițiat de o parte semnatară pe teritoriul Ucraina cât și nu în ultimul rând cauză a multiplelor atacuri asupra infrastructurii energetice a acesteia (în mod particular infrastructura electroenergetică), ceea ce are un impact direct asupra funcționării sistemului electroenergetic din Republica Moldova (care la data de 15 și 23 noiembrie s-a scontat și cu deconectarea totală a sistemului electroenergetic – Black out-uri).

Pornind de la scopul Consiliului Electroenergetic stabilit în Acordul nominalizat, bazat pe principii de încredere, respect, neimplicare în treburile conducerii interne a sistemelor energetice ale Părților Contractante, și anume efectuarea acțiunilor comune de coordonare, îndreptate spre aprovizionarea stabilă și sigură cu energie electrică a economiei naționale și a populației statelor pe baza funcționării eficiente a sistemelor energetice unite, în circumstanțele actuale, prevederile acestuia devin irelevante și inaplicabile pentru Republica Moldova.

Totodată amintim că, odată cu începerea războiului din Ucraina, Republica Moldova și Ucraina realizau unele teste privind decuplarea sistemelor electroenergetice de la sistemul electroenergetic unificat (UPS/IPS), respectiv, din această zi, aceste sisteme nu s-au mai reconectat și au funcționat în regim izolat în raport cu sistemul unificat. Astfel, urmare mai multor acțiuni, la data de 16 martie 2022, Operatorii de transport și sistem de energie electrică din Europa Continentală au realizat sincronizarea de urgență a Sistemului de Energie Continental European al ENTSO-E cu sistemele electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucrainei.

Respectiv, în prezent, sistemul energetic din Republica Moldova are capacitatea tehnică de import/export a energiei electrice atât din Ucraina, cât și din România, precum și alte state europene, capacitate care a fost utilizată prin stabilirea mai multor relații comerciale cu producătorii de energie electrică din România începând cu luna octombrie 2022, când, cauză a atacurilor militare asupra infrastructurii energetice, Ucraina a interzis exporturile de energie electrică.

Subsecvent, în perioada martie-iunie 2022, de către autoritățile din Republica Moldova au fost realizate un șir de activități care au permis punerea în aplicare a Regulilor pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020, eveniment care a marcat începutul unei noi etape în dezvoltarea sectorului electroenergetic al Republicii Moldova în linie cu practicilor europene în acest domeniu întru realizarea integrării piețelor.

6. Acțiuni întreprinse pentru evitarea suspendării, denunțării sau stingerii tratatului

Denunțarea tratatului rezultă din condițiile menționate mai sus și contextul în care careva acțiuni în sensul evitării denunțării nu mai sunt relevante.

7. Poziția celeilalte sau celorlalte părți la tratat față de posibila decizie de suspendare, retragere a rezervelor, denunțare sau stingere a tratatului

La acest capitol, este relevant de menționat că, în luna decembrie 2020 Comitetul Executiv al Comunității Statelor Independente, în calitate de depozitar al tratatelor încheiate în cadrul organizației, a fost notificat de către Ambasada Ucrainei în Republica Belarus privind aprobarea Hotărârii nr. 1260/2020 privind retragerea din tratatele internaționale separate încheiate în cadrul Comunității Statelor Independente printre care se denunță și Acordul cu privire la coordonarea relațiilor dintre statele Comunității Statelor Independente în domeniul electroenergeticii, încheiat la Minsk la 14 februarie 1992.

Prin urmare, ținând cont de cele enunțate în pct. 5 al prezentei Note, având în vedere experiența gestionării crizei energetice din ultimii doi ani și conjuncturile existente la moment, în care resursele energetice sunt utilizate în scopuri geopolitice/șantaj energetic, prevederile acestui Acord nu mai sunt corelate cu agenda și direcțiile prioritare de dezvoltare a sectoarelor energeticii Republicii Moldova.

8. Durata suspendării

Conform prevederilor art. 10, după expirarea unui an din momentul denunțării, partea care are această intenție nu mai poartă nici un fel de obligațiuni, condiționate de prezentul Acord.

9. Evaluarea consecințelor politice pe plan intern, la nivel bilateral, regional și multilateral

Având în vedere faptul că Acordul respectiv reglementează cooperarea în domeniul energiei electrice prin intermediul Consiliului Electroenergetic, în contextul decuplării a sistemelor electroenergetice/sincronizării cu sistemul ENTSO-E, trecerii treptate la principiile, standardele UE, și irelevanței cooperării bilaterale de mai departe pe acest sector, denunțarea acestui Acord nu ar trebui să producă consecințe politice.

Totodată, considerând angajamentele asumate de Guvernul Republicii Moldova prin semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 112 din 02 iulie 2014, de a alinia legislația națională prin armonizarea acesteia la acquis-ul UE și a procesului de integrare a piețelor de energie naționale în piețele Uniunii Europene, precum și a obligațiilor asumate în calitate de parte semnatară a Tratatului de constituire a Comunității Energetice, prevederile Acordului, precum și activitățile desfășurate în cadrul organizației menționate, inclusiv, prin prisma principalelor funcții stabilite în textul acestuia, (ex: i) organizarea ajutorului reciproc în aprovizionarea cu energie electrică a consumatorilor și aprovizionarea stabilă a sistemelor energetice unite în situații deosebite și condiții extremale, ii) coordonarea elaborării și realizării, împreună cu guvernele statelor, a strategiilor dezvoltării electroenergeticii în componența complexului energetic și de carburanți și programelor dezvoltării de perspectivă a sistemelor energetice unite), actualmente nu reflectă și nu se aliniază la direcțiile prioritare ale Republicii Moldova de dezvoltare a sectorului electroenergetic, stabilite și în documentele de politici în vigoare precum și conceptele viitoare la care se lucrează.

10. Evaluarea cantitativă și calitativă a consecințelor financiar-economice sau de altă natură

Implementarea Hotărârii Guvernului respective nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din Bugetul de Stat.

De precizat că, conform prevederilor Acordului, finanțarea activității Consiliului Electroenergetic și a organelor lui de lucru se efectuează din contul decontărilor întreprinderilor (companiilor) electroenergetice, sistemelor energetice ale statelor în mărime identică.

În conformitate cu Hotărârea Consiliului Electroenergetic al CSI și al Comitetului Executiv din data de 29 mai 2009, a fost stabilită o cotă de participatie a Republicii Moldova în mărime de 3,10% din totalul Planului de cheltuieli pentru activitatea Consiliului (începând cu 2020 Planul constituie 60 450 mii ruble rusești). Astfel, plata contribuției Republicii Moldova în cadrul acestui Consiliu, a fost estimată în mărime de 1 873 950 ruble rusești.

Precizăm că, începând cu data intrării în vigoare a Acordului nominalizat, Republica Moldova nu a achitat contribuția stabilită conform deciziilor ulterioare a Consiliului.

Totodată, Consiliul electroenergetic și-a exprimat deschiderea față de partea moldovenească și a redus datoria anilor precedenți (1992-2016), și a solicitat achitarea parțială a acesteia, doar pe perioada anilor 2017-2020.

La data de 01 februarie 2022, în adresa Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a parvenit un demers al Consiliului Electroenergetic al CSI nr. 16 cu privire la plata contribuției Republicii Moldova față de organizație pentru anul 2022 în valoare de 1 873 950 ruble rusești, ceea ce reprezintă cca 25 049 USD (la cursul BNM din data de 22 februarie 2023).

De remarcat că, un astfel de demers al Consiliului Electroenergetic, a fost recepționat și în 2020, cu solicitarea de a se achita plata contribuției Republicii Moldova în aceeași valoare, fiind invocate și datoriile istorice ale Republicii Moldova față de organizație și anume pentru anii 2017-2019, suma totală fiind de 5 440 500, 00 ruble rusești, sau circa 72 723 USD, cheltuieli ce nu au fost prevăzute în Cadrul bugetar pe termen mediu la acel moment.

Denunțarea Acordului va înlătura această sarcină financiară din responsabilitatea întreprinderilor electroenergetice ale părților participante în cadrul Consiliului Electroenergetic, totodată denunțarea Acordului va produce efecte juridice inclusiv asupra sarcinii financiare a statului nostru doar pentru viitor și nu poate avea efect retroactiv.

11. Necesitatea modificării legislației interne sau adoptării unor acte normative noi

Aprobarea prezentei Hotărâri de Guvern nu necesită modificări a legislației interne sau adoptarea unor acte normative noi.

12. Necesitatea modificării sau lichidării unor structuri existente

Aprobarea prezentei Hotărâri de Guvern nu necesită modificarea sau lichidarea unor structuri existente.

13. Necesitatea elaborării unui plan de acțiuni care să asigure suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatului

Aprobarea prezentei Hotărâri de Guvern nu necesită elaborarea unui plan de acțiuni care să asigure suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatului.

14. Consecințele în raport cu alte părți la tratat și cu părțile terțe

În contextul în care o parte semnatară la Acord contribuie la intensificare crizei energetice din regiune și în contextul în care în ultimii 2 ani, participarea autorităților/entităților din Republica Moldova la activitățile Consiliului Electroenergetic a fost una redusă, consecințele denunțării în raport cu alte părți semnatare se estimează drept insesizabile sau cel mult nesemnificative.

15. Posibilitatea și necesitatea încheierii unor alte tratate în cazul denunțării sau stingerii tratatului existent

Denunțarea sau stingerea tratatului existent nu necesită încheierea unor alte tratate.

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.05.04 20:13:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV